

Menestral de la Pell

J. Bellver

Els nostres antics menestrals de la pell i el cuiro es dedicaven, uns a produir les matèries primes -les pells i cuiro tal i com sortien de les adoberies- i els altres es dedicaven a elaborar els diferents articles.

A Mallorca uns dels primers escrits sobre l'ús de les pells és de l'historiador Estrabon, qui ens conta la conquesta de Mallorca. Segons aquell historiador, els soldats romans es van vore obligats a l'ús de cuiros damunt de les naus, per protegir-se dels FONERS que llança-ven pluges de pedres.

Sense cap dubte els autèntics mestres al País Valencià varen ser els Àrabs, que fins avui en dia perdura la manufactura al Sur d'Espanya, Nord d'Àfrica i al País Valencià. Molts mots emprats a l'Edat Mitjana com: "Cordovans, Guadamassils, Tafilalets, etc..." (aquest últim mot es deriva de la regió de Talifat, del Marroc meridional, que fou en temps passat una regió d'indústria a la baixa Edat Mitjana i que avui en dia és un desert amb alguns oasis). Avui en dia es deriva el mot de "Marroquineria".

Aquest art es propagà posteriorment a França i a Itàlia, els musulmans empraren principalment la pell de cabra, que era precisament el bestiar més corrent a les terres muntanyoses i accidentades del septentrió d'Àfrica. Els moros preparaven les pells a les riberes dels rius, on les rentaven i reblanien durant una setmana. Posteriorment els llevaven la pell i la carnassa i les adobaven en una emulsió de calç amb sulfur d'arsènic, per tractar-les amb substàncies vegetals, escorfes d'arbres, etc.

Després d'aquestes operacions es posaven carn amb carn per parelles, ben estirades i s'aixecaven. Tant sols quedava imprimir un dibuix que decorara la pell, per mitjà d'unes planxes d'acer. Aquestes pells es podien enriquir amb variades aplicacions d'or o d'argent, per a tapissar cadires, guarnicions de cavalleria, coixins, els cofres o altres objectes.

A continuació explicaré les diverses rames a les que podien dedicar-se aquestos artesans:

***ADOBADOR DE PELLIS.** És l'industrial que una vegada les pells han estat retirades de l'escorxadador, les preparava amb diversos procediments i manipulacions, perquè s'empleen al comerç i en les indústries secundàries de la pell i del cuiro.

***ALBADIVER, ALBADIUER o ALBADINER.** Eren els Artesans que adobaven les pells fines com ho feien els ALUDERS.

***ALUDER.** És l'artesà que tractava la pell d'ovella per a fer guants, bosses, folrades de llibres, etc...

***ASSAONADOR, ASSAUNADOR.** És el qui li dona a la pell un tractament de flexibilitat i la consistència oportuna per a ser usada a la indústria.

***BASTER.** És el qui fabrica els Basts, per als animals de càrrega, és un seient adaptat a l'esquena de l'animal per a poder cavalcar.

***BOSSER.** És el qui fabrica bosses de pell i de roba, també anomenats TIRASERS, perquè elaboraven tiretes o corregetes molt fines de pell. També feien passamans i guants i es feien dir PASSAMANERS.

***BROQUERER.** Era el fabricant de broquers o escuts circulars de fusta, que anava encuirada.

***CORRETGER.** És el qui confeccionava tota mena de corretges.

***CUIRETER.** És qui confeccionava objectes de cuiro i de pell.

***SELLETER.** És el qui confeccionava les bosses de cuiro per als animals i el reparava per les cases tota mena d'articles de pell.

***ODRER.** El qui fabricava els Odres, que es pell de cabra girada al revés, per a gastar-ho de recipient d'aigua, d'oli, etc...

***PELLISSER.** El qui adobava o venia pells. La pellissa és un abric rústic que consistia en una pell de cabra, que els homens del camp es posaven damunt de l'esquena, per a resguardar-se de la pluja i del fred.

***PERGAMINER.** El qui treballa o comercia amb pergami, que es fa amb pell de cabra, d'ovella o de vedell. Són de color palla i tenen la cara molt satinada. També s'enquadernaven els llibres.

***SABATER.** El qui elabora sabates o arregla calçat de tot tipus.

Sense cap dubte l'ofici del tractament de la pell és molt divers, i algunes de les variants d'oficis en sonen d'haver-les aplicat a altres coses (Passamaners, pallissa, etc...)

